КОМИТЕТ
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ПО ОХРАНЕ ОБЪЕКТОВ
КУЛЬТУРНОГО НАСЛЕДИЯ

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДӘНИ
МИРАС ОБЪЕКТЛАРЫН
САКЛАУ КОМИТЕТЫ

ПРИКАЗ **БОЕРЫК**

19.12.2024 № 662-П

Татарстан Республикасы, Чистай районы, Чистай шәһәре, Урицкий урамы, 95 нче йорт адресы буенча эзләп табылган «Торак йорт», XX гасыр мәдәни мирас объектын, Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, Урицкий урамы, 95 нче йорт адресы буенча урнашкан «Күп фатирлы торак йорт", 1957 ел җирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) бердәм дәүләт реестрына кертү, мәдәни мирас объектының сак предметын билгеләү, чикләрен раслау турында

2002 нче елның 25 нче июнендә гамәлгә кергән 73-ФЗ номерлы «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләр) турында»гы Федераль законы, 2005 нче елның 1 нче апрелендә гамәлгә кергән 60-ТРЗ номерлы «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында»гы Татарстан Республикасы Законы, дәүләт тарихи-мәдәни экспертизасының 2024 елның 29 нчы октябренә караган уңай бәяләмәсенә нигезләнеп боерам:

1. Татарстан Республикасы, Чистай районы, Чистай шәһәре, Урицкий урамы, 95 нче йорт адресы буенча эзләп табылган «Торак йорт», XX гасыр мәдәни мирас объектын, Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, Урицкий урамы, 95 нче йорт адресы буенча урнашкан «Күп фатирлы торак йорт", 1957 ел (объект төре - һәйкәл) җирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) бердәм дәүләт реестрына кертергә.

2. Әлеге боерыкка караган 1 нче кушымта нигезендә, Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, Урицкий урамы, 95 нче йорт адресы буенча урнашкан «Күп фатирлы торак йорт", 1957 ел җирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясенең чикләрен

расларга.

3. Әлеге боерыкка караган 2 нче кушымта нигезендә, Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, Урицкий урамы, 95 нче йорт адресы буенча урнашкан «Күп фатирлы торак йорт", 1957 ел җирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объектының сак предметын расларга.

4. Мәдәни мирас объектларын һәм шәһәр төзелеше эшчәнлеген исәпкә алу бүлегенә, күрсәтелгән мәдәни мирас объекты территориясе чикләре турында белешмәләрне, күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына һәм Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренең) бердәм дәүләт реестрына кертүне тәэмин итәргә.

5. Боерыкның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Рәис И.Н. Гущин

Татарстан Республикасы
Мәдәни мирас
объектларын саклау
комитетының 2024 елның
19 нчы декабрендәге 662-П
номерлы боерыгына
караган 1 нче кушымта

Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, Урицкий урамы, 95 нче йорт адресы буенча урнашкан «Күп фатирлы торак йорт", 1957 ел җирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты
территориясенең чикләре

Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, Урицкий урамы, 95 нче йорт адресы буенча урнашкан «Күп фатирлы торак йорт", 1957 ел җирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясенең чикләренең картасы (схемасы)

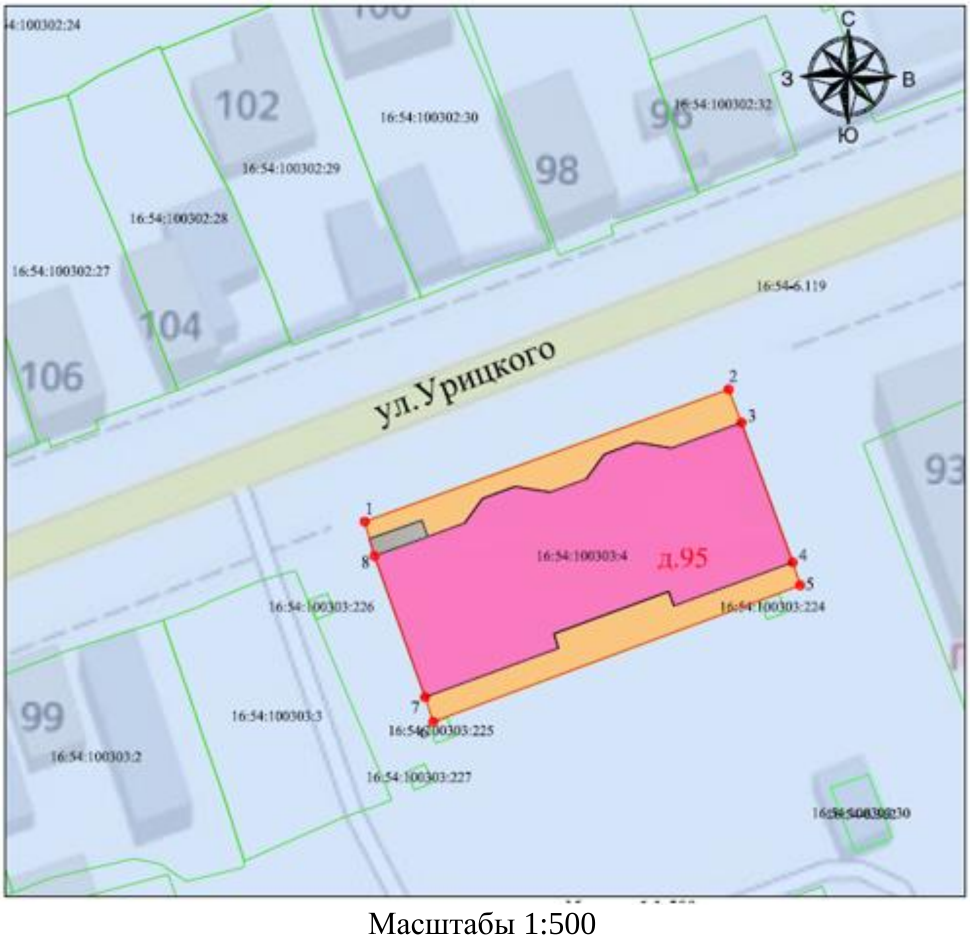

Масштабы 1:500

Условные обозначения:

	- мәдәни мирас объекты территориясе чиге
	- җирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты
	- мәдәни мирас объекты территориясе
	- керү группасының соңга калган өстәмә төзелеше (кыйммәтле түгел)
1	- мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең борылыш нокталары
	- БДКМР белешмәләре буенча җир кишәрлекләре чикләре
16:54:100303:4	- җир кишәрлегенең кадастр номеры

Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, Урицкий урамы, 95 нче йорт адресы буенча урнашкан «Күп фатирлы торак йорт", 1957 ел җирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясенең чикләренең текст тасвирламасы

Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, Урицкий урамы, 95 нче йорт адресы буенча урнашкан «Күп фатирлы торак йорт", 1957 ел җирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясенең чикләре түбәндәге урыннардан уза:

Чикнең узу урыны		Чикнең узу урынының тасвирламасы
ноктадан	ноктадан	
1	2	1 нче ноктадан 39,3 м ераклыкка, кадастр номеры 16:54: 100303: 4 булган җир кишәрлеге чиге буйлап, 2 нче ноктага кадәр;
2	3	2 нче ноктадан 3,62 м ераклыкка, кадастр номеры 16:54: 100303:4 булган җир кишәрлеге чиге буйлап, 3 нче ноктага кадәр;
3	4	3 нче ноктадан 15,07 м ераклыкка, 16:54:100303:4 кадастр номерлы җир кишәрлеге чиге буйлап, 4 нче ноктага кадәр;
4	5	4 нче ноктадан 2,45 м ераклыкка, кадастр номеры 16:54: 100303:4 булган җир кишәрлеге чиге буйлап, 5 нче ноктага кадәр;
5	6	5 нче ноктадан 39,72 м ераклыкка, кадастр номеры 16:54:100303:4 булган җир кишәрлеге чиге буйлап, 6 нчы ноктага кадәр;
6	7	6 нчы ноктадан 2,64 м ераклыкка, кадастр номеры 16:54:100303:4 булган җир кишәрлеге чиге буйлап, 7 нче ноктага кадәр;
7	8	7 нче ноктадан 15,19 м ераклыкка, 16:54:100303:4 кадастр номерлы җир кишәрлеге чиге буйлап, 8 нче ноктага кадәр;
8	1	8 нче ноктадан 3,61 м ераклыкка, кадастр номеры 16:54:100303:4 булган җир кишәрлеге чиге буйлап, 1 нче ноктага кадәр.

Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, Урицкий урамы, 95 нче йорт адресы буенча урнашкан «Күп фатирлы торак йорт", 1957 ел җирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясенең чикләренең

характерлы нокталар таблицасы

№ точки	Җирле координаталар системасында характерлы нокталарның координаталары (ҖКС-16)	
	X	Y
1	429619.84	2211720.86
2	429633.24	2211757.8
3	429629.87	2211759.11
4	429615.73	2211764.31
5	429613.4	2211765.07
6	429599.58	2211727.83
7	429602.08	2211726.99
8	429616.37	2211721.85
1	429619.84	2211720.86

Татарстан Республикасы
Мәдәни мирас
объектларын саклау
комитетының 2024 елның
19 нчы декабрендәге 662-П
номерлы боерыгына
караган 2 нче кушымта

Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, Урицкий урамы, 95 нче йорт адресы буенча урнашкан «Күп фатирлы торак йорт", 1957 ел җирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объектының
сак предметы

1. Һәйкәлнең урнашу урыны: Урицкий урамының кызыл сызыгы буенча.
2. Әйләнә-тирәдәге табигый һәм мәдәни ландшафт структурасында композицион әһәмияте(роле): архитектура һәм шәһәр төзелеше доминанты.
3. Һәйкәлнең габаритлары, силуэты: тарихи кирпеч диварлар чикләрендә.
4. Һәйкәлнең күләм-киңлек композициясе: 4 катлы симметрияле һәм турыпочмаклы бина, аның подвалы ачык балконлы һәм иңку түбәле, ишегалды өлешеннән ризалитлар, подъезд һәм подвалга керү юллары белән фланкировкаланган, төп фасадның үзәк өлешенә өчпочмаклы фронтон-аттик һәм бинаның бөтен биеклегенә ике эркер куелган.
5. Түбә: түбә конфигурациясе (вальмадан); тимераяклар буенча Биеклек билгеләре; конструкцияләр материалы (стропилалар һәм агачтан ясалган бизәкләр); түбә япмасының характеры (фальцевый тоташтырулы шома металл япма); түбә итәкләрендәге чорма тәрәзәләр.
6. 1) төп фасад (Урицкий урамы буйлап). Фасадларның композициясе һәм архитектур-сәнгати бизәлеше, тәрәзә һәм ишек уемнарының урнашуын, формасын һәм зурлыгын, цоколь кисемен, горизонталь профильле пояслар белән чикләнгән Катара периметраль киң фризны, 2 нче каттагы тәрәзә асты киштәләре поясын, 3 нче һәм 4 нче катлардагы тәрәзә асты киштәләре, 1 нче каттагы тәрәзәләрнең йозак ташларын кертеп, балкон ишекләренең рамлы сузылган йөзлекләре, үзәк өлешнең (эркерлар арасында) капительле пилястралар, консоль киштәләре белән бизәлгән 3 тәрәзә уемнары йөзлекләре, архивольтлы антаблемент, өске каттагы профильле периметрлы тәрәзә өсте поясы, дентикул, өчпочмаклы фронтон-аттикны урап уза торган профильле кәрниз, профильле сузылган йөзлек һәм «1957 ел» штукатур цифрлары булган тимпандагы түгәрәк тәрәзә, массив антаблементлар тотып торучы эркер капительләре булган пилястр.

2) Көнбатыш фасад (торцевой). Фасадларның композициясе һәм архитектур-сәнгати бизәлеше, тәрәзә һәм ишек уемнарының урнашуын, формасын һәм үлчәмен, цоколь кисемен, горизонталь профильле пояслар белән чикләнгән Катара периметраль киң фризны, 2 нче һәм 3 нче катлардагы

тәрәзәләрнең рамлы сузылган профильле йөзлекләрен, 3 нче һәм 4 нче катлардагы тәрәзә киштәләрен кертеп, өске каттагы профильле периметраль тәрәзә поясы, дентикул, массив профильле кәрниз.

3) Көнчыгыш фасад (торцевой). Фасадларның композициясе һәм архитектур-сәнгати бизәлеше, тәрәзә һәм ишек уемнарының урнашуын, формасын һәм үлчәмен, цоколь кисемен, горизонталь профильле пояслар белән чикләнгән Катара периметраль киң фризны, 2 нче һәм 3 нче катларның рамлы сузылган профильле тәрәзә йөзлекләрен, 3 нче һәм 4 нче катларның тәрәзә асты киштәләрен кертеп өске каттагы профильле периметраль тәрәзә поясы, дентикул, массив профильле кәрниз.

4) Көньяк фасад (ишегалды). Композиция һәм архитектура- тәрәзә һәм ишек уемнарының урнашуын, формасын һәм үлчәмен, цоколь кисемен, горизонталь профильле пояслар белән чикләнгән Ризалит яссылыгындагы Катара периметраль киң фризны, 3 нче һәм 4 нче катларның тәрәзә киштәләрен, 2 нче һәм 4 нче катларның Ризалит тәрәзәләренең рамлы сузылган профильле йөзлекләрен кертеп, фасадларны сәнгатьчә бизәү 3 нче кат, 3 нче һәм 4 нче кат ризалитларының тәрәзә төбендәге киштәләре, өске катның профильле периметраль тәрәзә поясы, дентикул, массив профильле кәрниз, подъездларның ишек уемнарын бизәүдә җилпәзә русты.

7. Фасад өслегенең бизәлеше: штукатурка буенча буяу.

8. Тәрәзә уемнарын балта остасы, «Т» образлы һәм күп өлешле (алты өлешле) итеп тутыру.

9. Һәйкәлнең конструктив схемасы: балчык кирпечтән кирпеч стеналы каркассыз. Балконнар: ачык, төп ишегалды фасадында 4әр балкон. Буй һәм аркылы таяныч диварларның урнашу урыны һәм әзерләү материалының тибы (кирпечтән салу). Япмалары: яссы.

10. Баскычлар, аларның пространстволы һәм конструктив чишелеше, архитектур-сәнгати бизәлеше, материал, башкару техникасы (агачтан, чуеннан коелган балясниктан, коелган яки эретеп ябыштырылган металдан Киртәле кыек урманда бетоннан, профильле яки металл култыксалы һ.б.).

* Сак предметы комплексы һәм фәнни тикшеренүләр, реставрация эшләре нәтиҗәләре буенча үзгәртелергә мөмкин.

Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Чистай шәһәре, Урицкий урамы, 95 нче йорт адресы буенча урнашкан «Күп фатирлы торак йорт", 1957 ел җирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объектының сак предметы таблицасы

№ п\п	**Сак предметы**	**Төп элементларны фотофиксацияләү/график материаллар**
1.	Һәйкәлнең урнашу урыны: Урицкий урамының кызыл сызыгы буенча.	 Шартлы билгеләр: - мәдәни мирас объекты 1 нче рәсем. Объектның урнашуы. 2 нче рәсем. Гомуми күренеш.

2.	Әйләнә-тирәдәге табигый һәм мәдәни ландшафт структурасында композицион әһәмияте(роле): архитектура һәм шәһәр төзелеше доминанты.	3 нче рәсем. Төп фасад.
3.	Һәйкәлнең габаритлары, силуэты: тарихи кирпеч диварлар чикләрендә.	4 нче рәсем. Ишегалды фасад.
4.	Һәйкәлнең күләм-киңлек композициясе: 4 катлы симметрияле һәм турыпочмаклы бина, аның подвалы ачык балконлы һәм иңкү түбәле, ишегалды өлешеннән ризалитлар, подъезд һәм подвалга керү юллары белән фланкировкаланган, төп фасадның үзәк өлешенә өчпочмаклы фронтон-аттик һәм бинаның бөтен биеклегенә ике эркер куелган.	5 нче рәсем. Өчпочмаклы фронтон-аттиклы төп фасад

		6 нчы рәсем. Ишегалды фасады. Керү төркемнәрен җилпәзә русты белән бизәү. 7 нче рәсем. Ишегалды фасады, тәрәзә ритмы һәм ризалитлар урнаштыру.
5.	Түбә: түбә конфигурациясе (вальмадан); тимераяклар буенча Биеклек билгеләре; конструкцияләр материалы (стропилалар һәм агачтан ясалган бизәкләр); түбә япмасының характеры (фальцевый тоташтырулы шома металл япма); түбә итәкләрендәге чорма тәрәзәләр	8 нче рәсем. Түбә. Ишегалды фасады.

6.	1) төп фасад (Урицкий урамы буйлап). Фасадларның композициясе һәм архитектур-сәнгати бизәлеше, тәрәзә һәм ишек уемнарының урнашуын, формасын һәм зурлыгын, цоколь кисемен, горизонталь профильле пояслар белән чикләнгән Катара периметраль киң фризны, 2 нче каттагы тәрәзә асты киштәләре поясын, 3 нче һәм 4 нче катлардагы тәрәзә асты киштәләре, 1 нче каттагы тәрәзәләрнең йозак ташларын кертеп, балкон ишекләренең рамлы сузылган йөзлекләре, үзәк өлешнең (эркерлар арасында) капительле пилястралар, консоль киштәләре белән бизәлгән 3 тәрәзә уемнары йөзлекләре, архивольтлы антаблемент, өске каттагы профильле периметрлы тәрәзә өсте поясы, дентикул, өчпочмаклы фронтон-аттикны урап уза торган профильле кәрниз, профильле сузылган йөзлек һәм «1957 ел» штукатур цифрлары булган тимпандагы түгәрәк тәрәзә, массив антаблементлар тотып торучы эркер капительләре булган пилястр. 2) Көнбатыш фасад (торцевой). Фасадларның композициясе һәм архитектур-сәнгати бизәлеше, тәрәзә һәм ишек уемнарының урнашуын, формасын һәм үлчәмен, цоколь кисемен, горизонталь профильле пояслар белән чикләнгән Катара периметраль киң фризны, 2 нче һәм 3 нче катлардагы тәрәзәләрнең рамлы сузылган профильле йөзлекләрен, 3 нче һәм 4 нче катлардагы тәрәзә киштәләрен кертеп, өске каттагы профильле периметраль тәрәзә поясы, дентикул, массив профильле кәрниз. 3) Көнчыгыш фасад (торцевой). Фасадларның композициясе һәм архитектур-сәнгати бизәлеше, тәрәзә һәм ишек уемнарының урнашуын, формасын һәм үлчәмен, цоколь кисемен, горизонталь профильле пояслар белән чикләнгән	 9 нчы-10 нчы рәсем. Урицкий урамындагы төп фасад. 11 нче рәсем. Эркерлар. Тәрәзә уемнары. 12 нче-13 нче рәсем. Фасад пластикасы, билбаулар, йозак ташы.

Катара периметраль киң фризны, 2 нче һәм 3 нче катларның рамлы сузылган профильле тәрәзә йөзлекләрен, 3 нче һәм 4 нче катларның тәрәзә асты киштәләрен кертеп өске каттагы профильле периметраль тәрәзә поясы, дентикул, массив профильле кәрниз.

4) Көньяк фасад (ишегалды). Композиция һәм архитектура-тәрәзә һәм ишек уемнарының урнашуын, формасын һәм үлчәмен, цоколь кисемен, горизонталь профильле пояслар белән чикләнгән Ризалит яссылыгындагы Катара периметраль киң фризны, 3 нче һәм 4 нче катларның тәрәзә киштәләрен, 2 нче һәм 4 нче катларның Ризалит тәрәзәләренең рамлы сузылган профильле йөзлекләрен кертеп, фасадларны сәнгатьчә бизәү 3 нче кат, 3 нче һәм 4 нче кат ризалитларының тәрәзә төбендәге киштәләре, өске катның профильле периметраль тәрәзә поясы, дентикул, массив профильле кәрниз, подъездларның ишек уемнарын бизәүдә җилпәзә русты.

14 нче рәсем. Сандриклар белән тәрәзә уемнары, консольләрдә киштәләр, фронтон тимпанында түгәрәк тәрәзә.

15 нче рәсем. Дентикуллы кәрниз.

16 нчы рәсем. Көнчыгыш фасад күренеше.

		 17 нче рәсем. Көнбатыш фасад күренеше. 18 нче рәсем. Ишегалды (Көньяк) фасадына күренеш. 19 нчы-20 нче рәсем. Руст белән рамланган ишек уемы.Сузылган йөзлекләр белән тәрәзә уемы, горизонталь пояслар.

		21 нче рәсем. Сузылган йөзлекләр белән тәрәзә уемнары (ритм һәм конфигурация). Дентикуллы сузылган кәрниз.
7.	Фасад өслегенең бизәлеше: штукатурка буенча буяу.	22 нче рәсем. Фасад өслегенең бизәлеше.

8.	Тәрәзә уемнарын балта остасы, «Т» образлы һәм күп өлешле (алты өлешле) итеп тутыру.	 23 нче рәсем. Тәрәзә уемнарының тутырылышы.
9.	Һәйкәлнең конструктив схемасы: балчык кирпечтән кирпеч стеналы каркассыз. Балконнар: ачык, төп ишегалды фасадында 4әр балкон. Буй һәм аркылы таяныч диварларның урнашу урыны һәм әзерләү материалының тибы (кирпечтән салу). Япмалары: яссы.	 24 нче рәсем. Урицкий урамындагы төп фасад. Эркерлар.

		25 нче рәсем. Ишегалды фасады балконнары. 26 нчы рәсем. Төп фасад балконнары.
10.	Баскычлар, аларның пространстволы һәм конструктив чишелеше, архитектур-сәнгати бизәлеше, материал, башкару техникасы (агачтан, чуеннан коелган балясниктан, коелган яки эретеп ябыштырылган металдан Киртәле кыек урманда бетоннан, профильле яки металл култыксалы һ.б.).	27 нче рәсем. Баскыч пространствосы.